

Rammeprogram for almindidaktik 1

Underviseren vil forud for eller senest ved modulets start præsentere et detaljeret program for modulet.

Praktiske informationer:

Modulet starter (dag 1): Klokken 11.00 (se Lectio for kursussted med mere)

Modulet slutter (dag 3): Klokken 15.00

Frokost: Dag 1: Klokken 12.15 – 13.15 ; dag 2+3: Klokken 12.00 – 13.00

Kaffe og kage: Dag 1: Klokken 14.15 ; dag 2: Klokken 14.10 ; dag 3: Klokken 13.45

Middag (dag 1+2): Klokken 19.15

Morgenmad (dag 2+3): Klokken 7.00 – 9.00

Der er bestilt overnatning til alle kandidater på kursusstedet. Tjek ind ved ankomst og ud senest klokken 9.00 på dag 3.

Forelæsninger på modulet (for alle på tværs af holdene (i plenumlokale)):

Dag 1, klokken 13.15 – 14.15:

"At være (eller ikke at være) gymnasielærer" (se uddybende beskrivelse på Lectio)

Dag 2, klokken 13.00 – 13.10:

Kort præsentation af CFU, Centre for Undervisningsmidler, www.cfu.dk

Dag 2, klokken 13.10 – 14.10:

"Eleverne/kursisterne i de gymnasiale uddannelser" (se uddybende beskrivelse på Lectio)

Dette modul vil indeholde følgende elementer:

1. Velkomst og overordnet præsentation til teoretisk pædagogikum
 - a. Underviseren byder velkommen og præsenterer sig selv samt målene med teoretisk pædagogikum, herunder de midler (den didaktik) der vil blive benyttet. Deltagerne på det hold, du skal følge hele året, præsenterer sig selv.
2. Læreren og faget
 - a. Her vil være lejlighed til både at tilegne sig et sprog i forhold til læreren i gymnasieskolen såvel som at reflektere over den gerning, gymnasielærerjobbet er, herunder at opnå kendskab til forskellige fagforståelser med mere.
3. Eleven/kursisten og faget
 - a. På samme vis skal du tilegne dig et nuanceret sprog i forhold til eleverne/kursisterne, ligesom elevens/kursistens møde med faget vil blive adresseret via spørgsmål om kommunikation, motivation, self-efficacy med mere.
4. Undervisningsdidaktik/metodik
 - a. Gennem microteaching (undervisningsøvelse) får du lejlighed til at afprøve undervisningsgerningen samt at reflektere over denne. Forinden vil du få præsenteret et undervisningsteoretisk grundlag for at tale om og foretage

tilrettelæggelse samt gennemførelse af undervisning, herunder FIMME-modellen, læringscirklen, den didaktiske trekant med mere.

5. Introduktion til aktionslæring på tværs af de almindidaktiske moduler
 - a. Endeligt sættes gang i et aktionslæringsspor, der vil løbe gennem teoretisk pædagogikum.

Forud for modulet skal du:

- 1) Foretage en refleksionsskrivning i 2x7 minutter ud fra følgende spørgsmål:
 - a. Hvad vil det sige at være gymnasielærer, og hvad kræver det at blive en god én af slagsen? Hvorfor er du blevet gymnasielærer?
 - b. Hvad kan mit (hoved)fag, herunder mit fag i samspil med andre fag? Hvad bidrager mit fag med i forhold til elevernes/kursisternes almene dannelse og studiekompetence?
- 2) Finde og medbringe en artefakt der er kendetegnende for dit fag. Det kunne (nok mest før i tiden) være lommeregneren i matematik. Artefakten skal være af en sådan karakter, at når eleven/kursisten møder denne, ved eleven at netop dette fag er på spil.
- 3) Læse følgende litteratur (*på Lectio og i kompendiet findes en præsentation af de tekster, du skal læse*):
 - a. Steen Beck (2016): *Pædagogikum mellem teori og praksis*. Forlaget Frydenlund. Cirka 60-65 sider. Bogen er under udgivelse. Præcis angivelse af hvilke sider, der skal læses, vil blive sendt via Lectio omkring 1. august 2016, når bogen er udkommet.
 - b. Krogh, Qvortrup og Christensen (2016): '*Almindidaktik og fagdidaktik*'. Forlaget Frydenlund. Siderne 62-80.
 - c. Gert Biesta (2013): *Good Education in an Age of Measurement*. Aarhus Universitet. Afspilles herfra: <https://vimeo.com/32803752>
 - d. Steen Beck og Dion Rüsselbæk Hansen: 'Lærerrolle og professionsbevidsthed' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 637-646.
 - e. Jonas Aspelin (2004): *Stolthed og skam i undervisningen*. Nordisk Forlag. Siderne 172-179 og 193-194.
 - f. 'Skiftende motivationsforståelser' og 'Overordnede teorier om motivation' i Dorte Ågård (2014): *Motivation*. Frydenlund. Siderne 12-17 og 74-80.
 - g. Albert Bandura, (2013): "Self efficacy" i *Kognition & pædagogik*, nr. 83. Siderne 16-35.
 - h. Peter Hobel: 'Planlægning af forløb og enkelttimer' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 401-414.

- i. Marie Falkesgaard Slot: 'Læremidler og læremiddelbrug' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 513-528.

Vel mødt på almindidaktik 1 ☺

- - - - - 0 - - - - -

Mulighed (frivilligt) for at læse mere om modulets temaer (litteraturen kan downloades fra Lectio):

- Steen Beck og Michael Paulsen (2010): "Didaktiske positioner i gymnasiet" i *Gymnasiepædagogik*, nr. 76. Siderne 125-157.
- Jørgen Gleerup: 'De gymnasiale uddannelsesretninger i et kulturelt og læringsmæssigt perspektiv' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 87-98.
- Crilles Bacher, Steffen M. Iversen, Kjeld Bagger Laursen og Lars Ulrichsen (2012): "Dovne drenge eller dødbringende matematik" i *MONA*, 2012-1. Siderne 23-45.
- Lars Brian Krogh og Hanne Møller Andersen: 'Elevens motivation i undervisningen' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 379-386
- 'Forebyggede strategier og fokus på elevernes læring og motivation' i Helle Plauborg, Jytte Vinther Andersen, Gitten Holten Ingerslev og Per Fibæk Laursen (2010): "*Læreren som leder. Klasseledelse i folkeskole og gymnasium*". Hans Reitzels Forlag. Siderne 77-97 (**skal** læses på workshop 1).
- Jens Dolin: 'Fagdidaktik' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 225-227.
- Jens Dolin: 'Fag, hovedområder og fagligt samspil' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 228-245.
- Steen Beck og Dion Rüsselbæk Hansen: 'Lærerrolle og professionsbevidsthed' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 628-637.

Litteraturpræsentation almindidaktik 1

I studieordningen for teoretisk pædagogikum er nævnt en række mål for hvert modul. Målene for dette modul har vi oversat til tre centrale tematikker, der vil sætte sig spor i litteraturen såvel som på modulet: 1) Læreren og faget, 2) eleven og faget og 3) undervisningsteori.

I det følgende gives en kort præsentation af teksterne til dette modul, herunder nogle af de sammenhænge der er mellem teksterne. Indledningsvist er det værd at bemærke sig, at du i det år, du er i pædagogikum, vil stifte bekendtskab med et nyt og for nogle meget anderledes vidensfelt, end du måske er vant til. Pædagogik er ingen eksakt videnskab, og kun meget få pædagogiske teorier forsøger at gøre generelle udsigelser. Når du læser litteraturen, vil du derfor opleve, at forfatterne, oftest uddannelses- og/eller ungdomsforskere, sætter en ramme for de konklusioner, de drager. Det kan være i form af et omfattende referencesystem til andres forskning, i form af tætte beskrivelser af det felt, der undersøges, eller lignende. Vi ved af erfaring, at det for nogle virker ubetydeligt. Men for forskere i dette felt er det grundlaget for at kunne udsige noget som helst.

Noget andet, du skal være opmærksom på, inden vi om et øjeblik tager hul på litteraturgennemgangen, er, at der til hvert modul er tekster, der **skal** læses. Og tekster der **kan** læses. Vi mener faktisk her *skal* og *kan*. Underviserne forudsætter, at du har læst de tekster, der står som "*skal* læses". Det betyder, at underviserne tager afsæt heri. Nogle gange vil undervisningen være mere tekstnær end andre, men du kan ikke forvente en tekstnær gennemgang hver gang. Omvendt forventer underviseren ikke, at du har læst kan-teksterne. Disse er tænkt som et ressourcecenter for dig, der ønsker mere viden. Hverken skal- eller kan-teksterne markerer al den litteratur, der findes. Vi har forsøgt at begrænse vores udvalg mest muligt og alligevel give et grundigt indblik i de temaer, der skal behandles jf. Studieordningen.

Når du læser til dette modul, foreslår vi, at du begynder med 'Pædagogikum mellem teori og praksis'. Bogen er helt ny, og den er på tidspunktet for dette skriv ikke færdig eller trykt endnu. Vi kender dog bogen godt nok til at pege på netop denne som introduktion til de temaer, du vil møde på teoretisk og i praktisk pædagogikum. Bogen har et indledende kapitel, hvor den didaktik, du vil møde på de almindidaktiske moduler, beskrives (kapitel 1). På modulerne vil du hver gang blive mødt af et teoretisk, et caseanalytisk såvel som et aktionslæringsperspektiv. Målet med at beskrive didaktikken er, at du bliver bevidst om, *hvad* der sker *hvornår* og *hvorfor* på de teoretiske moduler. Bogen introducerer herudover en lang række af de tematikker, du vil møde på AD1 såvel som i pædagogikum i det hele taget: Læring, lærings- og dannelsesteori, lærer- og elevroller, klasseledelse og meget andet. Noget af bogen læser du hjemmefra. Noget af bogen læser du på modulerne i løbet af året. De grønne bokse konkretiserer nogle af de teoretiske overvejelser og rummer små empiriske analyser samt cases.

En anden introducerede artikel har Krogh, Qvortrup og Christensen begået. I artiklen fokuseres på forholdet mellem almen- og fagdidaktik. Der opstilles nogle centrale henholdsvis almen- og fagdidaktiske modeller, fx den didaktiske trekant (side 64) og en model der forsøger at indfange forholdet mellem basisfag samt almen- og fagdidaktik (side 79). I teoretisk pædagogikum skal du både på almene- og fagdidaktiske moduler, og på modulet 'almendidaktik 1' vil blive diskuteret formål med fag og gymnasieskole såvel som arbejdet med både almen- og fagdidaktiske spørgsmål. Artiklen skal derfor medvirke til, at du analytisk kan adskille de to didaktiske tilgange. I praksis smelter tilgangene ofte sammen, idet undervisning jo tager udgangspunkt i et fag og med de elever og de forudsætninger, der er tilstede i klasselokalet.

Groft forenklet kan de øvrige tekster, du skal læse, siges at indfange et af de tre nævnte temaer på AD1. Flere af teksterne vil tale på tværs af temaerne, men for lethedens og overskuelighedens skyld har vi forsøgt at opdele på denne måde. I alle tilfælde vil bogen 'Pædagogikum mellem teori og praksis' være en dåseåbner til tematikkerne, og vi vil derfor også angive, hvor i denne bog du vil kunne læse / har læst mere.

Tekster om læreren og faget:

I vodcasten advokerer Biesta for, at læreren bør undervise og ikke blot facilitere læring (11:05). Denne pointe skal forstås i sammenhæng med, at Biesta er kritisk i forhold til de meget målbare (og generelle) kriterier, som præger uddannelsessystemerne i dag. I stedet, siger Biesta, bør vi have tillid til læreren: "Teachers bring something to the Educational situation, that is not yet there (...) Real teachers give you something that you did not have". Også Rüsselbæk Hansen peger på, at læreren ikke har fuldstændig frihed til at gøre, som denne lyster. Uddannelsesbekendtgørelser og læreplaner begrænser og regulerer således lærerens valgmuligheder (side 637). Rüsselbæk Hansen peger i denne sammenhæng på, at der er sket et skifte i de forventede/krævede lærerroller. 2005-reformen kalder på "den reflekterede lærer", mens der til andre tider har været efterspørgsel efter andre lærerroller. Artiklen peger til slut på, at lærerrollen i de senere år også har været udsat for et konkurrenceperspektiv, hvor læreren gøres til medansvarlig for skolens profilering, fastholdelse med mere. Læreren bliver dermed transformeret til en organisationsmedarbejder, og læreren skal agere strategisk i forhold til organisationens bedste (side 643). Både vodcast og artikel lægger således op til en diskussion om, hvad det vil sige at være gymnasielærer og dermed til en samtale om gymnasielærergerningen. På modulet vil du igen møde forskere, der giver bud på dette tema, ligesom temaet behandles i afsnittet om lærerroller (kapitel 2) i 'Pædagogikum mellem teori og praksis'.

Aspelin peger på et af de områder, der er blevet centralt placeret i diskussionen om lærerkompetence i de senere år: Den relationsbevidste pædagogik. Aspelin peger på, at forandringen af skolen har medført, at læreren i højere grad må forholde sig refleksivt ikke blot til kundskabsprocessen men også de ydre omstændigheder i forhold hertil, fx elevernes måde at agere

socialt på. Dermed er Aspelin et eksempel på den diskurs, som Rüsselbæk Hansen omtalte, hvor læreren forudsættes at være reflekterende og ikke blot formidlende. Aspelin argumenterer for, at lærerens fokus på kognitiv (faglig) udvikling bør suppleres med opmærksomhed på elevernes mentale bevidsthed (side 175). Aspelin ser en sammenhæng mellem de sociale relationer i undervisningen og den intellektuelle udvikling. Artiklen skal således kaste lys på læringsforudsætninger, hvor lærerens (inter)ageren og opmærksomhed på klasserummet også har betydning for den læring, der kan ske. I 'Pædagogikum mellem teori og praksis' er kapitel 4 glimrende til en udbygning af disse pointer. Her er fx givet et eksempel på, når undervisning (ikke altid) lykkes, ligesom der er et (desværre meget aktuelt) afsnit om konflikthåndtering i klasserummet.

Tekster om eleven og faget:

I skolesammenhænge tales fortsat og alt for ofte om gode og dårlige elever. Litteraturen med fokus på eleverne skal derfor og blandt andet medvirke til at opbygge et mere nuanceret vokabularium såvel som begrebsapparat i forhold til at tale om og arbejde med eleverne i gymnasieskolen. Beck (2016) stiller i denne forbindelse en (samtidig)diagnose med udgangspunkt i Ziehe i forhold til elev- og ungdomskulturen. I samme bog/afsnit opstilles forståelsesmodeller i forhold til eleverne/kursisterne. Her peges på Trondman og Beck&Paulsen som forskellige tilgange hertil. Hvor Aspelin fokuserede på, at læreren måtte have særlig opmærksom på eleverne sociale adfærd, har Ågård fokus på elevernes motivation. I den tekst af Ågård, du skal læse, præsenteres forskellige bud på motivationsforståelser, der forhåbentligt kan indfange og bidrage til nogle af de spørgsmål, den relationsbevidste pædagogik og skolen i almindelighed kalder på i disse år. Bandura bidrager i denne sammenhæng med et bud på, hvordan eleverne kan inviteres ind i undervisningen ved et reflekteret arbejde med elevernes selv-efficacy.

Se i øvrigt igen kapitel 4 i 'Pædagogikum mellem teori og praksis' for en uddybning af ovenstående spørgsmål, ligesom der i afsnit 2.4 er en grøn boks, hvor Trondman og Ziehe inddrages i en empirisk analyse af kursistpositioner på et hf.

Tekster om undervisningsteori:

I denne kategori hører artiklerne af Hobel samt Falkesgaard Slot hjemme. Hobel peger på tre didaktiske grundspørgsmål, en lærer altid må forholde sig til: Hvorfor man skal undervise i et fag, hvad man konkret skal undervise i, og hvordan man vil undervise i det (side 401). FIMME opstilles i forlængelse heraf som en didaktisk model for planlægning af et forløb (side 402ff), og modellens spørgsmål gennemgås og udfoldes. Et – ikke uvæsentligt – element i undervisningstilrettelæggelse er stofudvælgelse. Artiklen af Falkesgaard Slot gennemgår og diskuterer i denne forbindelse læremiddelbegrebet og peger på, at der er forskellige genrer indenfor lærermidler såvel som forskellige funktioner hermed. Artiklen foretager efterfølgende en analyse af forskellige læremidler. En pointe i artiklen er, at ingen læremidler taler for sig selv. Der er altså brug for en lærer, der

transformerer læremidlet til konkret undervisningsbrug. De undervisningsteoretiske tekster danner fx grundlag for de overvejelser, du må gøre i din forberedelse forud for din undervisning såvel som i efterbehandlingen af denne. Se i øvrigt kapitel 2 i 'Pædagogikum mellem teori og praksis'.

Rammeprogram for workshop 1

Underviseren vil forud for eller senest ved workshoppens start præsentere et detaljeret program for workshoppen.

Praktiske informationer:

Let morgenanretning: Klokken 8.30 – 9.00 (ved ankomst)

Workshoppen starter: Klokken 9.00 (se Lectio for kursussted med mere)

Workshoppen slutter: Klokken 15.30

Frokost: Klokken 11.45 – 12.30

Kaffe og kage: Klokken 14.00

Denne workshop vil indeholde følgende fire elementer:

- 1) Teoriperspektivet: Opbygge et vokabularium i forhold til arbejds- og vidensformer
- 2) Caseperspektivet:
 - a. Dit eget forløb som case
 - b. En case som holdet arbejder fælles med
- 3) Aktionslæringsperspektivet:
 - a. Didaktisk samtale (refleksion med udgangspunkt i aftalerne fra sidst)
 - b. Aftaler om nye aktioner
- 4) Formativ evaluering på holdet

Forud for workshoppen skal du:

- 1) Udarbejde en fyldestgørende undervisningsbeskrivelse for ét af de hold, der indgår i dit praktiske pædagogikum. Beskrivelsen skal indeholde mål på både forløbs- og lektions/modulniveau, herunder skal mindst to af lektionerne/modulerne være beskrevet på sekvenseringsniveau. Medtag beskrivelsen i 5 eksemplarer på workshoppen hvor du skal præsentere forløbet for en gruppe af de andre kandidater.
- 2) Foretage en kort samtale med 2-3 elever fra et af dine hold og spørge nysgerrigt ind til deres erfaringer med og oplevelser af forskellige arbejdsformer, herunder hvornår og hvorfor eleverne mener at lære mest? Tag noter undervejs så du kan genkalde samtalen samt præsentere nogle af de vigtige pointer, når du er på workshoppen. Du skal IKKE transskribere eller lignende.

3) Læse følgende litteratur (*på Lectio og i kompendiet findes en præsentation af de tekster, du skal læse*):

- a. Podcast: Steen Beck og Michael Paulsen (2014): 'Arbejdsformer'. SDU. Afspilles herfra: <http://videoportal.sdu.dk/#player/12950>
- b. Annette Kjærgaard og Peter Hobel: 'Arbejdsformer' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 415-439.
- c. Gitte Holten Ingerslev: 'Elevers opfattelse af læring og undervisning' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 144-155.
- d. 'Forebyggede strategier og fokus på elevernes læring og motivation' i Helle Plauborg, Jytte Vinther Andersen, Gitten Holten Ingerslev og Per Fibæk Laursen (2010): *"Læreren som leder. Klasseledelse i folkeskole og gymnasium"*. Hans Reitzels Forlag. Siderne 77-97.

Vel mødt på workshop 1 ☺

- - - - - 0 - - - - -

Mulighed (frivilligt) for at læse mere om workshoppens tema (litteraturen kan downloades fra Lectio):

- Steen Beck og Michael Paulsen (2010): 'Didaktiske positioner i gymnasiet' i *Gymnasiepædagogik*, nr. 76. Siderne 125-157.
- Peter Hobel: 'Planlægning af forløb og enkelttimer' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 401-414.

Litteraturpræsentation workshop 1

Workshop 1 har fokus på arbejdsformer med særlig vægt på lærerens brug af og begrundelse for bestemte arbejdsformer samt elevernes opfattelse i forhold til de forskellige måder, undervisningen organiseres på. Sidstnævnte har du netop fået stillet som en hjemmeopgave at undersøge. Litteraturen, du skal læse, rummer både beskrivende og diskuterende elementer med henblik på at kvalificere din viden om og brug af arbejdsformer i forskellige undervisningssammenhænge samt viden om elevers opfattelse af læring og god klasseledelse. Artiklen om klasseledelse viser fx, hvordan varieret brug af arbejdsformer kan virke adfærdsregulerende. Arbejdsformer forstås i litteraturen som måder, hvorpå undervisningen organiseres. Målet med litteraturen er at give dig indblik i de arbejdsformer, du kan vælge mellem, virkningen af forskellige arbejdsformer såvel som konkrete eksempler på arbejdsformer. På workshoppen vil være rig lejlighed til at blive klogere og diskutere med de øvrige kandidater og underviseren desangående. Litteraturen danner grundlag for samtalerne og forventes således læst.

I podcasten diskuterer Beck & Paulsen mål med forskellige arbejdsformer. Der peges på læring som overordnet begrundelse. I podcasten opstilles nogle grundlagsovervejelser i forhold til brugen af arbejdsformer, og der peges på, at læreren skal tænke i variation overfor træning, aktivitet overfor eftertanke, kunstige overfor virkelige undervisningsrum med mere i forhold til brugen af arbejdsformer. Der diskuteres styrker og svagheder ved forskellige arbejdsformer samt overgange/skift herimellem. I forhold til sidste benyttes begreberne 'fæstnelse' og 'kognitiv mesterlære', og det er en pointe, at det måske især er skiftene mellem arbejdsformerne, der er interessante at hæfte sig ved. Endeligt diskuteres læringsrum med udgangspunkt i Steen Becks læringscirkel (kendt fra AD1), og pointen her er, at variationen af arbejdsformer og læringsrum er nødvendig for at bringe alle vidensformer i spil, og at der derfor må tænkes i både variation, progression og sammenhæng mellem arbejdsformerne.

Kjærgaard & Hobel ser i forlængelse heraf på lærerens brug af og begrundelse for valg af arbejdsformer. En central pointe i artiklen er, at mål for undervisningen må bestemme de arbejdsformer, der bringes i anvendelse (side 145). Dette ligger i god tråd med Beck & Paulsen, der netop påpegede, at der er sammenhæng mellem arbejdsformer og den vidensform, der kan bringes i spil. Kjærgaard & Hobel opstiller en matrix mellem arbejdsformer (måder at organisere undervisningen på) og læringsrummene (den aktivitet der kaldes på). Pointen her er, at gruppearbejdet fx ikke tilhører et bestemt læringsrum, men at målet med gruppearbejdet er forskelligt i de forskellige læringsrum. Artiklen gennemgår til slut de forskellige undervisnings- og læringsrum og diskuterer styrker og svagheder i forhold hertil samt oplister eksempler på, hvordan rummene konkret kan tage sig ud.

Ingerslev påpeger vigtigheden af, at læreren undersøger sine elevers opfattelse af læring. Pointen er, at der vil være forskellighed i de svar, eleverne giver. Afhængig af elevernes syn på læring, vil nogle arbejdsformer og læringsrum formentlig virke mere tillokkende end andre, ligesom elevernes studieadfærd vil være præget heraf. Artiklen handler som sådan ikke om arbejdsformer, men pointen med artiklen i denne sammenhæng er, at syn på læring har afsmittende effekt på tilgangen til skole og til undervisningen.

I forlængelse heraf skal du til slut læse en artikel fra bogen 'Læreren som leder'. I det eksplorative forskningsprojekt, hvor Ingerslev også deltog, har forskere fulgt 6 lærere, der havde ry som værende gode klasseledere. Nogle af pointerne fra projektet peger på, at god klasseledelse virker præventivt i forhold til forstyrrelse. Klasseledelse defineres bredt her som:

- At opbygge regler og rutiner
- At eksplicitere mål (*også i forhold til valgte arbejdsformer*)
- At inddrage forforståelse
- At variere og skifte mellem arbejdsformer (side 86ff)
- At have klar struktur (momentum og overlapping (side 91))
- Med mere

Pointen i forhold til arbejdsformer er altså, at den gode klasseleder varierer og skifter mellem arbejdsformer, hvilket netop kalder på lærerens viden om styrker/svagheder ved forskellige arbejdsformer og læringsrum jf. podcasten med Beck & Paulsen og Kjærgaard & Hobel.

Bemærk endeligt, at kapitel 2 i 'Pædagogikum mellem teori og praksis' – fx afsnit 2.3 om de fire læringsrum - uddyber workshoppens tema. De forholdsvist få og lettilgængelige sider kan være et sted at starte læsningen.

God læsning ☺

Rammeprogram for workshop 2

Underviseren vil forud for eller senest ved workshoppens start præsentere et detaljeret program for workshopen.

Praktiske informationer:

Let morgenanretning: Klokken 8.30 – 9.00 (ved ankomst)

Workshopen starter: Klokken 9.00 (se Lectio for kursussted med mere)

Workshopen slutter: Klokken 15.30

Frokost: Klokken 11.45 – 12.30

Kaffe og kage: Klokken 14.00

Denne workshop vil indeholde følgende fire elementer:

Teoriperspektivet: Opbygge et vokabularium i forhold til formativ såvel som summativ evaluering og i forhold til læring og læreprocesser

- 1) Caseperspektivet:
 - a. Tematisk arbejde med eget undervisningsforløb
 - b. En case som holdet arbejder fælles med
- 2) Aktionslæringsperspektivet:
 - a. Didaktisk samtale (refleksion med udgangspunkt i aftalerne fra sidst)
 - b. Aftaler om nye aktioner
- 3) Formativ evaluering på holdet

Forud for workshopen skal du:

- 1) Finde undervisningsbeskrivelsen, du medbragte på workshop 1, frem igen. Medtag samme beskrivelse på denne workshop.
- 2) Orienter dig på <http://www.marinos.dk/eva> i forhold til forskellige evalueringsmetoder, og vurder hvordan én eller flere af de beskrevne metoder vil kunne anvendes til evaluering i dit/dine fag.
- 3) Tale med et par kolleger og et par elever på skolen om karaktergivning i forhold til undervisning og eksamen. Spørg ind til hvad dine kolleger lægger vægt på, når de giver karakterer samt hvad eleverne oplever, der vægtlægges. Tag noter – men transskribér ikke.
- 4) Læse følgende litteratur (*på Lectio og i kompendiet findes en præsentation af de tekster, du skal læse*):
 - a. Vodcast: Jens Dolin (2014): 'Evaluering af og for læring'. Undervisningsministeriet.

Afspilles herfra: <http://www.videotool.dk/uni-c/sc1332/c1332/v11708>

- b. Olga Dysthe: 'Læringssyn og vurderingspraksis' i Jørgen Frost (red.) (2010): *Evaluering i et dialogisk perspektiv*. Dansk Psykologisk Forlag. Siderne 39-57.
- c. Torben Spanget Christensen: 'Evaluering – undervisningsevaluering og bedømmelse' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 559-580.
- d. Niels Knap og Nicolas Marinos: 'Summativ evaluering' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 581-592 (bemærk, at ikke hele artiklen skal læses).
- e. Preben Olund Kirkegaard: 'Hvordan kan elevfeedback fremmes med læringsstrategier?' i Mette Johnsen Elbæk (red.) (2013): *Feedback og vurdering for læring*. Forlaget Dafolo. Siderne 201-221.

Vel mødt på workshop 2 ☺

- - - - - 0 - - - - -

Mulighed (frivilligt) for at læse mere om workshoppens tema (litteraturen kan downloades fra Lectio):

- Niels Knap og Nicolas Marinos: 'Summativ evaluering' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 593-603.
- Vodcast: Lars Qvortrup (2015): 'Formativ evaluering'. SDU. Afspilles herfra: <http://videoportal.sdu.dk/#player/13826>

Litteraturpræsentation workshop 2

Workshoppen handler denne gang om evaluering. Litteraturen, du skal læse, peger på, at der er behov for mere og bedre formativ evaluering, ligesom der flere gange refereres til forskning, der viser, at summativ evaluering har meget lille effekt i forhold til læring. Du vil i din forberedelse blive præsenteret for tanker om evalueringens hvorfor såvel som hvordan og hvad, ligesom du gennem litteraturen får stillet et udvidet vokabularium til rådighed. Når du læser litteraturen, foreslås det, at du udleder argumentationer for forskellige evalueringsformer. På workshoppen bliver sådanne argumentationer centrale i samtalerne om evaluering.

I podcasten præsenterer Jens Dolin de to (tre) store hovedstrømninger indenfor evaluering - formativ og summativ evaluering. Dolin peger på, at formativ evaluering = evaluering *for* læring og summativ evaluering = evaluering *aflæring*. Det er én af Dolins pointer, at summativ evaluering ikke fremmer læring (8:40) i særlig vid udstrækning, hvorimod en styrkelse af den formative evaluering giver en giver signifikant øgning i forhold til læring (9:25). Der gives i forlængelse heraf bud på, hvordan formativ evaluering, der virker, kan tage sig ud, ligesom Dolin også pointerer, at det er i samtalerne i fagene og mellem fagkolleger, at den gode praksis opstår.

Artiklen af Olga Dysthe skitserer sammenhænge mellem forskellige læringssyn og de vurderingsformer, der anvendes og fordres. En hovedpointe i artiklen er, at den traditionelle testkultur bygger på en behavioristisk læringskultur, hvor reproduktion af viden er central. En anden hovedpointe er, at der er andre mulige tilgange til vurdering, og Olga Dysthe argumenter implicit for en mere dialogisk tilgang hertil. Med udgangspunkt i fx portfolioevaluering vises, hvordan samme evalueringsform kan tage sig forskelligt ud afhængigt af det læringssyn, der ligger bag ved fra lærerens, skolens eller samfundets side.

Ligesom Dolin kalder Torben Spanget Christensen (TSC) også på øget brug af formative elementer med henblik på læring (side 567ff). I denne forbindelse præsenteres begreberne feed up, feedback og feed forward (side 569). TSC indleder sin artikel med at give begrundelser for at evaluere i det hele taget – både undervisningsinterne og –eksterne begrundelser. Foruden evalueringens *hvorfor* opstiller TSC også eksempler på evalueringsmetoder (*hvordan*) og giver i denne forbindelse flere gode råd (side 571). Evalueringens *hvad* behandles også i artiklen. Bemærk, at TSC indimellem benævner formativ evaluering som procesevaluering og summativ evaluering som effekt- eller produktevaluering.

Knap & Marinos fokuserer netop på sidstnævnte, altså den summative evaluering. Selvom meget forskning kalder på øget brug af formative evalueringselementer, er der fortsat krav i de gymnasiale uddannelser om brug af summativ evaluering. Artiklen skal fx give dig indblik i den summative evalueringens formål. Her foreslås, at formålet er at markere forskelle, godkende elevens deltagelse i

undervisningen, kontrollere kvaliteten af læringsudbyttet og måle undervisningens effektivitet (side 581). Artiklen gennemgår et centralt redskab i den summative evaluering - 7-trinsskalaen og tankerne bag/med denne - og diskuterer i forlængelse heraf, hvordan der bedst gives karakterer. Her inddrages – i lighed med hjemmeopgaven – elevernes opfattelse af vægtlægningen i karaktergivning (side 588).

Til slut skal du læse en artikel om elevfeedback – både 'lærer til elev' og 'elev til lærer'. Jf. Dolins pointe om, at summativ evaluering ikke fremmer læring, hvorimod en styrkelse af formative elementer giver signikant øget læring, er der selvsagt behov for viden om, hvad formativ evaluering (elevfeedback) er, hvordan det gives med mere. Preben Olund Kirkegaard giver med udgangspunkt i Hattie og Timperleys studier nogle svar på og tanker om netop dette.

Bemærk endeligt, at kapitel 2 i 'Pædagogikum mellem teori og praksis' – fx afsnit 2.5 om formativ evaluering - uddyber workshoppens tema. De forholdsvist få og lettilgængelige sider kan være et sted at starte læsningen.

God læsning ☺

Rammeprogram for workshop 3

Underviseren vil forud for eller senest ved workshoppens start præsentere et detaljeret program for workshopen.

Praktiske informationer:

Let morgenanretning: Klokken 8.30 – 9.00 (ved ankomst)

Workshopen starter: Klokken 9.00 (se Lectio for kursussted med mere)

Workshopen slutter: Klokken 15.30

Frokost: Klokken 11.45 – 12.30

Kaffe og kage: Klokken 14.00

Denne workshop vil indeholde følgende fire elementer:

- 1) Teoriperspektivet: Opbygge et vokabularium i forhold til undervisnings- og elevdifferentiering og i relation til læring
- 2) Caseperspektivet:
 - a. Dit eget forløb som case
 - b. En case som holdet arbejder fælles med
- 3) Aktionslæringsperspektivet:
 - a. Didaktisk samtale (refleksion med udgangspunkt i aftalerne fra sidst)
 - b. Aftaler om nye aktioner
- 4) Formativ evaluering på holdet

Forud for workshopen skal du:

- 1) Læse følgende litteratur (*på Lectio og i kompendiet findes en præsentation af de tekster, du skal læse*):
 - a. Erik Damberg: 'Undervisningsdifferentiering' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag (K), siderne 447-449.
 - b. Niels Egelund (2010): 'Elevdifferentiering og undervisningsdifferentiering – en indledning' i Niels Egelund (red): "*Undervisningsdifferentiering: status og fremblik*". Forlaget Dafolo. Siderne 10-16.
 - c. Steen Beck og Michael Paulsen (2011): 'Kapitel 1: Hvorfor læringssamarbejde? samt Kapitel 2: Hvad er læringssamarbejde' i *Gymnasiepædagogik, nr. 86*. Siderne 21-41.
 - d. 'Spænd i elevernes faglige forudsætninger' i EVA (2015): *Gymnasieelevers baggrund og forskellighed*. Danmarks Evalueringsinstitut. Siderne 41-52.

- e. Camilla Hutter & Susanne Murning (2013): 'Klasserumsklima som betingelse for elevernes læring i gymnasiet'. *Dansk Pædagogisk Tidsskrift* nr. 3. Siderne 45-53.

Vel mødt på workshop 3 ☺

- - - - - 0 - - - - -

Mulighed (frivilligt) for at læse mere om workshoppens tema (litteraturen kan downloades fra Lectio):

- Karin Svejgaard (2010): *'Pædagogisk differentiering – flere vej, samme mål. En brugsanvisning til en differentieringsmetode'*, Professionshøjskolen Metropol. Siderne 1-33.
- Else Skibsted (2014): 'Undervisningsdifferentiering og elever med særlige behov' og 'Projektets teoretiske ramme' i Tetler m.fl.: *"Undervisningsdifferentiering i dansk og matematik i 5. klasse – med fokus på elever med særlige behov"*, Århus Universitet, Institut for Uddannelse og Pædagogik (IPU). Siderne 7-21.
- Ulla Højmark Jensen (red.) (2013): 'Forskningscirkel: Inkluderende undervisningsmetoder. Inspiration til,- refleksioner over- og erfaringer med inkluderende undervisningsmetoder på gymnasiale uddannelsesinstitutioner i Øresundsregionen' på *preventingdropout.com*. Siderne 1-36.
- Nielsen og Johannsen: 'Talent og talentpleje' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 440-442.
- Anne Holmen: 'Sprog, kultur og etnicitet som læringsforudsætninger' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 647-655.
- Lars Ulriksen: 'Gymnasiefremmede elever' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 656-663.
- Ulla Højmark Jensen (2014): *"Mangfoldighed og inklusion"*. SDU. Afspilles herfra: <http://videoportal.sdu.dk/#player/13243>

Litteraturpræsentation workshop 3

Workshop 3 omhandler et af de mest omdiskuterede og præsenterte temaer i uddannelsesverdenen i nyere tid, nemlig undervisningsdifferentiering. Lærere (og elever) udtrykker i stigende grad et ønske om at differentiere undervisningen. Ønsket henter ofte belæg i det heterogene klasselokale og den heterogene skole, hvor eleverne ikke længere deler samme livsbane. I ressource teksterne er derfor oplyst nogle kapitler fra 'Gymnasiepædagogik – en grundbog', der på hver deres måde griber fat i en gruppe af elever med et behov for opmærksomhed – talenterne, de gymnasiefremmede og de etniske elever. Der er god grund til at interessere sig for eleverne i gymnasieskolen og måderne, vi kan håndtere eleverne på. Litteraturen såvel som workshoppen spørger derfor til elevernes mangfoldighed og skolens mulighed for at handle på denne.

I de tekster, du skal læse, får du indledningsvist indblik i fænomenet undervisningsdifferentiering. Både Damberg og Egelund definerer begrebet og sætter det i relation til dets modsætning, elevdifferentiering. Hvor undervisningsdifferentiering handler om differentiering *indenfor* klassefællesskabet, er elevdifferentiering mere "radikalt" i sin tilgang, idet klassefællesskabet *opløses* her. Især Damberg betoner, at differentiering handler om at give *individet* bedst mulighed for et kundskabsløft indenfor skolens rammer. Damberg opstiller to figurer til at håndtere et sådant løft: Didaktisk eller organisatorisk differentiering. Begreberne er tæt forbundne med henholdsvis undervisnings- og elevdifferentiering, som er de begreber, Niels Egelund anvender. Egelund sætter begreberne i en historisk kontekst. Det er værd at bemærke sig her, at der ikke er tale om et enten/eller. Således påpeger Egelund, at overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelser, herunder de gymnasiale uddannelser, i sig selv differentierer eleverne i uddannelser, gymnasieskoleformer, studieretninger med mere (side 13).

Undervisningsdifferentiering er på mange måder en inklusionsopgave, idet målet jo er at fastholde klassefællesskabet *på trods af mangfoldigheden*. Beck & Paulsen taler i denne sammenhæng om hvordan der kan etableres læringssamarbejder indenfor klassen. En central pointe i artiklen er, at læringssamarbejde kan anskues ud fra et dannelses- eller et fabriksperspektiv. I dannelsesperspektivet bygger læringssamarbejde på ideen om, at skolen er sted, hvor eleverne lærer af og sammen med andre. Interaktionen er her nøglen til læring. I fabriksperspektivet er læringssamarbejdet ofte begrundet i effektivitet og omkostningsbevidsthed. Det er simpelthen billigere at én lærer underviser flere elever på samme tid (side 22ff). Uanset om baggrunden er den ene eller anden kalder det på overvejelser over, hvordan grupper af elever parres eller sættes sammen. Beck & Paulsen opstiller foruden en typologi for læringssamarbejde (side 34) også en typologi for undervisningsdifferentiering (side 36ff). Sidstnævnte opstiller 5 måder at differentiere på indenfor klassen/holdet, og der gives konkrete eksempler herpå.

De sidste to artikler, der skal læses, angriber også inklusionsopgaven. Hvor uddraget fra EVA-rapporten kortlægger, hvordan lærere og elever oplever spændet i elevernes faglige forudsætninger, belyser artiklen af Hutters og Murning, hvordan samværet mellem eleverne udspiller sig ret forskelligt i forskellige klasser og dermed danner forskellig kultur. Hutters & Murning taler i denne forbindelse om henholdsvis en performance- overfor en læringskultur.

Til inspiration og i forhold til konkrete måder at differentiere undervisningen på kan vi fx pege på artiklen af Karin Svejgaard, der opstiller en model (rød-gul-grøn), hvor ideen er, at eleverne selv vælger opgave ud fra forskellige progressionskrav. Artiklen kan læses, men det er ikke et krav.

Bemærk endeligt, at kapitel 2 i 'Pædagogikum mellem teori og praksis' – fx afsnit 2.4 om læringssamarbejde og differentiering - uddyber workshoppens tema. De forholdsvist få og lettilgængelige sider kan være et sted at starte læsningen.

God læsning ☺

Rammeprogram for workshop 4

Underviseren vil forud for eller senest ved workshoppens start præsentere et detaljeret program for workshoppen.

Praktiske informationer:

Let morgenanretning: Klokken 8.30 – 9.00 (ved ankomst)

Workshoppen starter: Klokken 9.00 (se Lectio for kursussted med mere)

Workshoppen slutter: Klokken 15.30

Frokost: Klokken 11.45 – 12.30

Kaffe og kage: Klokken 14.00

Denne workshop vil indeholde følgende fire elementer:

- 1) Teoriperspektivet: Opbygge et vokabularium i forhold til netmedieret undervisning og digital dannelse
- 2) Caseperspektivet:
 - a. Tematisk arbejde med eget undervisningsforløb
 - b. En case som holdet arbejder fælles med
- 3) Aktionslæringsperspektivet:
 - a. Didaktisk samtale (refleksion med udgangspunkt i aftalerne fra sidst)
 - b. Aftaler om nye aktioner
- 4) Formativ evaluering på holdet

Forud for workshoppen skal du:

- 1) Have observeret på et af dine vejlederes hold med fokus på elevernes/kursisternes brug af diverse multimedier i ét modul/en lektion. Fokusér i din observation på hvor meget og hvordan eleverne/kursisterne anvender diverse multimedier (computer, mobiltelefon, Ipad med mere). Skriv kort dine iagttagelser ned undervejs fx og gerne i en kvantitativ form.
- 2) Udarbejde og medbringe et forløb hvor net- og/eller sociale medier, fx flipped classroom, microblogging (twitter, today'smeet m.fl.), blogging eller andet, indgår. På workshoppen skal du præsentere forløbet med vægt på begrundelserne for at inddrage netop det valgte medie samt give et bud på effekterne i forhold til elevernes læring, trivsel og motivation.
- 3) Læse følgende litteratur (*på Lectio og i kompendiet findes en præsentation af de tekster, du skal læse*):
 - a. Nikolaj Frydensbjerg Elf og Michael Paulsen: 'Brug af IT i gymnasiet – muligheder og umuligheder' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2.

- udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 529-545.
- b. Vodcast: Jesper Tække (2014): "*Digital dannelse i gymnasiet og HF*". SDU. Afspilles herfra: <http://videoportal.sdu.dk/#player/13263>
- c. David Buckingham: 'Defining digital literacy. What do young people need to know about digital media?' i *Digital Kompetanse 4/2006*. Siderne 263-276.
- d. Anders Hassing: 'Digitale strategier i undervisningen' i Damberg et al. (red.) (2013): *Gymnasiepædagogik – en grundbog*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag. Siderne 546-556.
- e. Jesper Tække og Michael Paulsen (2016): 'Sociale medier og ulovlige netværk i gymnasieskolen'. *MedieKultur*, 59. Siderne 115-132.

Vel mødt på workshop 4 ☺

- - - - - 0 - - - - -

Mulighed (frivilligt) for at læse mere om workshoppens tema (litteraturen kan downloades fra Lectio):

- Colin Lankshear and Michele Knobel: 'Digital Literacy and Digital Literacies: Policy, Pedagogy and Research Considerations for Education' i *Digital Kompetanse 1/2006*. Siderne 12-24.
- Hans Siggaard Jensen (årstal ukendt): 'Digital dannelse. Et overblik' på centralbiblioteket.dk. Siderne 1-11.
- 'Teknologi og medier på det gymnasiale område' på <http://www.emu.dk/modul/teknologi-og-medier-pa-det-gymnasiale-omrade>.

Litteraturpræsentation workshop 4

Når du møder til denne workshop, forudsætter vi, at du og din skole allerede arbejder med sociale og netbaserede medier i undervisningen samt i praktisk pædagogikum, fx Google-docs, Twitter og lignende. Workshoppen og litteraturen handler derfor ikke om, *hvordan* du fx opretter et google-docs eller om hvilke medier, der kan anvendes til *hvad*. Workshoppen belyser i højere grad den effekt i forhold til elevernes læring, trivsel og motivation der opnås, når sådanne medier inddrages aktivt i undervisningen (altså *hvorfor*). Både litteraturen og workshoppen vil derfor og i forlængelse af dette fokus i særlig grad tematisere begrebet digital dannelse - altså hvordan vi danner eleverne til at leve og kunne begå sig i en digital verden – såvel som en diskussion af, hvilke IT-kompetencer elever (og lærere) skal besidde.

Elf & Paulsen sætter rammen for en diskussion om IT i gymnasiet. Der er fx krav i læreplanerne om, at IT skal anvendes. Derimod er ingen krav til, hvordan anvendelsen skal foregå. Elf & Paulsen advokerer for, at IT (med fordel) kan indtænkes både som undervisnings- og læringsredskab (side 537ff) samt at der er brug for samtale i fagene om meningsfulde måder at inddrage IT på. IT giver også skolen og undervisningen nogle udfordringer. Undervisningsrummet bliver fx usikkert (side 536), idet der opstår kommunikation og netværk på kryds og tværs, hvor ikke al kommunikation går gennem læreren eller handler om undervisning. Som titlen på artiklen angår, er der altså muligheder og umuligheder ved brug af IT i gymnasiet.

At IT både rummer muligheder og umuligheder - og samtidigt er både et politisk krav og en samfundsmæssig nødvendighed at uddanne og danne til - har i de senere år kaldt på forskellige forskningsprojekter. Noget af den litteratur, du skal læse, stammer netop fra et sådant (aktions)forskningsprojekt, hvor forskere opstillede et forbud overfor nogle gymnasielærere: Lærerne måtte ikke (længere) forfalde til hverken forbuds eller laissez faire-strategier i forhold til elevernes mediebrug. I stedet opstillede forskerne et didaktisk benspænd: Lærere skulle initiere til refleksivitet. Det er der kommet noget ret interessant materiale ud af. Vodcasten såvel som artiklen af Tække & Paulsen bygger på indsamlet viden og data fra dette projekt, hvor gymnasielærere udpegede og afprøvede bestemte og konkrete handlinger samt sparrede med forskere herom.

I vodcasten definerer Jesper Tække indledningsvist og kort begreberne digital dannelse og digital literacy. Med udgangspunkt i 'Socio Media Education'-forskningsprojektet opstilles i forlængelse heraf en model, hvor digital dannelse forstås som 1) informationsbearbejdning (søgning og kildekritik), 2) udtryksevne (anvendelse af digitale medier (fagligt)), 3) refleksivitet (udvælgelse og iagttagelse af anden orden) såvel som 4) deltagelse og kommunikation (kendskab til medierede koder) (3:55ff). Tække foretager endvidere et historisk rids i forhold til tiden før og efter internettets og de sociale mediers indtog, og han taler i denne sammenhæng om nogle særlige karakteristika ved et gennemhullet klasselokale. Den samme pointe benævnes hos Elf & Paulsen

som *usikkert*. Tække peger på to typer af automatreaktioner i forhold til at genkalde det traditionelle klasselokale: Forbud eller ligegyldighed. Heroverfor advokerer Tække i stedet for, at der er store potentialer at hente ved at inddrage sociale medier i relation til læring, motivation med mere (9:02ff) og i forhold til refleksivitet og digital dannelse. Der gives meget konkrete eksempler på udmøntningen af dette potentiale med udgangspunkt i SME-modellen (13:40).

Til sidst i podcasten løfter Tække sløret for nogle af de nyeste data fra projektet. Artiklen, som også er oplistet på litteraturlisten af Tække & Paulsen, uddyber netop disse data, der afdækker og diskuterer, hvad der sker, når lærere ikke anerkender kollaborative skrivning eller remediering i skolesammehænge. Én af pointerne i artiklen er, at eleverne reelt har sat de skriftlige afleveringer i system, og at lærerne opfatter dette system som snyd/plagiat, når læreren møder eller opdager dette. En anden pointe i artiklen er, at der vil være forskellige digitale netværk i én klasse (side 123ff), hvorfor forskerne peger på, at der med digitale medier åbnes et nyt kommunikativt mulighedsrum (side 120), hvor skolen ved at arbejde med digitale medier - i stedet for at forbyde dem - kan gøre skole og omgivende samfund mere overensstemmende (side 121).

I Danmark, hvor vi har tradition for, at skolen kombinerer uddannelse og dannelse, taler vi derfor om digital dannelse. I uddannelsessystemer, hvor curriculumtankegangen er mere fremherskende, tales i højere grad om digital literacy. Artiklen af Buckingham skal især give indblik i, hvordan der tænkes og tales om digitale medier i en anderledes (skole)kontekst. Når du læser artiklen kan du derfor med fordel analysere forskelle og ligheder i forhold til artiklerne, der er skrevet i en dansk skolekontekst og –tankegang. Tales om det samme?

Hassing analyserer afslutningsvist konkrete eksempler på IT i undervisningssammenhænge og opstiller herudfra nogle nødvendige refleksioner desangående (side 549ff). Det fører til tanker om et didaktisk design – en slags planlægningsskitse for inddragelse af digitale medier i undervisningen (side 553ff).

Bemærk endeligt, at kapitel 4 i 'Pædagogikum mellem teori og praksis' – fx afsnit 4.5 om IT og digital dannelse - uddyber workshoppens tema. De forholdsvis få og lettilgængelige sider kan være et sted at starte læsningen.

God læsning ☺